

Звіт про моніторинг
ОПІ Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Відповідно до вимог Положення про освітні програми в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) та Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (нова редакція) упродовж жовтня-листопада 2025 року кафедрою біології та екології було проведено моніторинг освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)» першого (бакалаврського) рівня ВО.

Гарант ОП – к.пед.н., доцент Наталія КАЗАНІШЕНА. Члени робочої групи: к.б.н., доцент Інна ГРИГОРЧУК, к.б.н., доцент Петро ПЛАХТІЙ, к.г.н. Андрій ЛІСОВСЬКИЙ, здобувачка освіти Вікторія СЛИВА, директор ОЗО Сатанівський ліцей Володимир ІЖИЦЬКИЙ).

До процесу обговорення ОП було долучено НПП кафедр біології та екології, географії з методикою викладання та інших кафедр, які забезпечують реалізацію освітніх компонентів ОП, директорів ЗЗСО, учителів біології, основ здоров'я та інтегрованого курсу Здоров'я, безпека та добробут, здобувачів вищої освіти даної ОП. У межах моніторингу проводилось анкетування здобувачів вищої освіти та випускників ОП, зустрічі із стейкхолдерами, розширені засідання кафедри біології та екології. Окремі аспекти реалізації ОП та її ОК обговорювались під час зустрічей із директорами Анадольського НВК Хотинської міської ради (Олексій ТКАЧ), Кам'янець-Подільського ліцею № 5 (Юрій БАБЧИНСЬКИЙ), Красилівської гімназії № 3 (Олександр ШАХОВАЛ) та ОЗО Сатанівський ліцей (Володимир ІЖИЦЬКИЙ).

Зокрема, 29.10.2025 р. та 03.11.2025 р. відбулись розширені засідання кафедри біології та екології із запрошеними здобувачами вищої освіти, випускниками та роботодавцями. Члени робочої групи зацентували увагу на особливостях ОП та її цілях, проаналізували програмні компетентності та програмні результати навчання, кадрове та матеріально-технічне забезпечення. Деталізували роль освітніх компонентів у досягненні програмних результатів.

Учасники моніторингу характеризують ОП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)» як цілісну, структуровану освітньо-професійну програму, практично зорієнтовану на потреби сучасного ринку праці, що враховує тенденції розвитку біологічної, здоров'язбережувальної, географічної освіти у ЗЗСО та перспективи розвитку НУШ.

Цілісний аналіз ОП, програмних компетентностей та результатів навчання засвідчив їх відповідність професійному стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти». Обов'язкові ОК забезпечують загальну та професійну підготовку майбутніх педагогів, підпорядковані меті ОП та визначеним результатам навчання, орієнтовані на формування у здобувачів вищої освіти фундаментальних теоретичних знань та сучасних практичних умінь і навичок з біології, географії, здоров'язбереження, педагогіки і психології, з методик навчання біології, основ здоров'я, географії.

Учасники моніторингу, зокрема, випускники, учителі біології, основ здоров'я, географії (Наталія РУБАНОВСЬКА, Олеся БРИЦЬКА, Галина ЛІСОВА, Людмила КВЯТКІВСЬКА та ін.) акцентують увагу на тому, що обов'язкові ОК формують базові природничі, валеологічні знання, дослідницькі уміння, необхідні майбутньому учителеві для викладання основних розділів Біології, Географії, Основи здоров'я, Здоров'я, безпеки та добробуту у ЗЗСО. Водночас, зміст ОК психолого-педагогічної та методичної складових формує компетентності, необхідні для професійної діяльності в умовах сучасного закладу освіти.

Науково-педагогічні працівники, що забезпечують ОК, загалом зазначають їх підпорядкованість меті ОПП, визначеним компетентностям та програмним результатам навчання, також засвідчують систематичне оновлення змісту ОК у відповідності до тенденцій розвитку сучасної науки та освіти.

Вибіркова частина ОП складає 25% її обсягу, що відповідає нормативним вимогам та забезпечує можливість здобувачам освіти вибудовувати траєкторію індивідуального розвитку.

Випускники спеціальності акцентують увагу на значенні польових практик з біології та географії для формування дослідницьких умінь майбутніх педагогів.

Учителі-практики та директори ЗЗСО підкреслюють важливість навчальних та виробничих педагогічних практиках та констатують обґрунтоване планування їх упродовж реалізації ОП у ЗВО.

Також випускники попередніх років та роботодавці позитивно оцінюють матеріально-технічне та інформаційне забезпечення ОП, вказують на необхідність подальшого оновлення його у відповідності до вимог НУШ. Зокрема, це стосується подальшого оновлення методичного забезпечення, що використовується на заняттях з педагогіки та методик навчання (підручники для ЗЗСО, методичні матеріали для учителів).

Роботодавці засвідчили подальшу співпрацю у контексті організації педагогічних практик та забезпечення базами для їх проведення.

Результати анкетування здобувачів вищої освіти даної ОП свідчать про високий рівень задоволеності освітньою програмою. Так понад 70 % респондентів загалом оцінюють ОП на «відмінно», інша частина – на «добре».

Під час обговорень та дискусій стейкхолдерами було висловлено декілька пропозицій щодо внесення змін та корекції ОПП, зокрема:

- в межах вивчення навчальних дисциплін здоров'язбережувального змісту та у позааудиторний час організовувати зустрічі здобувачів освіти із лікарями-практиками (Людмила КВЯТКІВСЬКА, вчитель біології та основ здоров'я);

- розглянути можливість об'єднання ОК «Анатомія людини» та «Фізіологія людини» у єдиний ОК «Анатомія та фізіологія людини» (Вікторія Слива, здобувачка вищої освіти);

- під час виробничих практик у 7 та 8 семестрах планувати роботу з біології, географії, здоров'язбереження спочатку у 5-7 класах (7 семестр), а потім у 8-9 класах (8 семестр) (Наталія РУБАНОВСЬКА, вчитель біології Кам'янець-Подільського ліцею Славутинка Хмельницької обласної ради);

- продовжувати і надалі оновлювати зміст біологічних, географічних та здоров'язбережувальних навчальних дисциплін, у відповідності до оновлення змісту навчальних предметів природничої та здоров'язбережувальної освітніх галузей ЗЗСО (Олексій ТКАЧ, директор Анадольського НВК).

Означені пропозиції можуть бути реалізовані шляхом оновлення змісту освітніх компонентів, додаванням до їх структури нових тем та під час оновлення ОП та навчального плану.

Загалом, усі учасники обговорення ОП сходяться на думці, що ОП відповідає специфіці спеціальностей Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), Середня освіта (Географія), освітні компоненти спрямовані на досягнення мети ОП, формування програмних компетентностей та програмних результатів навчання за ОП. Науково-педагогічні працівники, роботодавці, випускники та здобувачі вищої освіти високо оцінюють якість освітньо-професійної програми «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)» першого (бакалаврського) рівня підготовки.

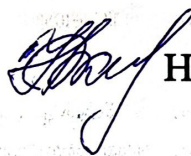
Зроблені пропозиції мають рекомендаційний характер та не знижують загальної високої оцінки ОПП.

Звіт розглянуто на засіданні кафедри біології та екології (протокол № 22 від 13 листопада 2025 р.).

Звіт заслухано та схвалено на засіданні ради з науково-методичної роботи і забезпечення якості вищої освіти природничо-економічного факультету (протокол № 10 від 14 листопада 2025 р.).

Звіт затверджено на засіданні вченої ради природничо-економічного факультету (протокол № 9а від 17 листопада 2025 р.).

Гарант ОП «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини. Географія)», доцент кафедри біології та екології, к.п.н., доцент



Наталія КАЗАНШЕНА

В.о. завідувача кафедри біології та екології



Валентина КОЛОДІЙ